

КРОВОНОСНА СИСТЕМА: активне опанування — глибоке розуміння

Використання інтерактивних технологій на уроках природознавства

Ірина ДУТЧАК, викладач природничих дисциплін,
Бродівський педагогічний коледж
імені Маркіяна Шашкевича, Львівська обл.

Чого хочуть сучасні діти від сучасних уроків? Знать і вмінь, які б знадобилися їм у житті, цікавої інформації, а ще — спостерігати, досліджувати, експериментувати, дискутувати, спілкуватися, гратися, мислити, розвиватися, приймати спільні рішення, знаходити компроміси, ділитися власними поглядами, ідеями, відкривати щось нове, корисне і цікаве... Тому нині в освіті все більшого поширення набувають інтерактивні технології, які дають змогу успішно задовольнити потреби наших юних сучасників.

Зразки завдань, які стануть у пригоді педагогам на уроках природознавства для організації активної пізнавальної і пошукової діяльності учнів, до вашої уваги.

Методи інтерактивних технологій сприяють свідомому засвоєнню знань, їх розумінню, формуванню вміння застосовувати набуті знання в нових ситуаціях, а також дають змогу учням аналізувати, синтезувати й оцінювати отриману інформацію, формуючи при цьому критичне мислення*.

Ознаки інтерактивної моделі навчання:

- різнобічна комунікація,
- суб'єкт-суб'єктні стосунки педагога й учнів,
- конструювання знань учнями,
- постійна активність дітей,
- використання самооцінки та зворотного зв'язку,
- високий рівень засвоєння знань,
- розширення пізнавальних можливостей учнів.

Принципи інтерактивного навчання: активність, відкритий зворотний зв'язок, експериментування, довіра у спілкуванні, рівність позицій.

При такому навчанні учень постійно перебуває у стані пошуку, він хоче отримати відповіді на запитання, потребує нової, додаткової інформації, аби вирішити проблеми, розмірковує разом з іншими над способами виконання завдань. Так формується глибока внутрішня мотивація до навчання.

* Технологіям розвитку критичного мислення присвячено "УПШ", 2018, № 11.

Залежно від мети уроку й організації навчальної діяльності учнів виокремлюють такі **форми інтерактивного навчання:**

- кооперативне (робота в парах, трійках, малих групах);
- фронтальне (робота з усім класом чи у великих групах);
- ситуативне моделювання, навчання в грі (імітаційні, рольові ігри, драматизація та ін.);
- навчання у дискусії.

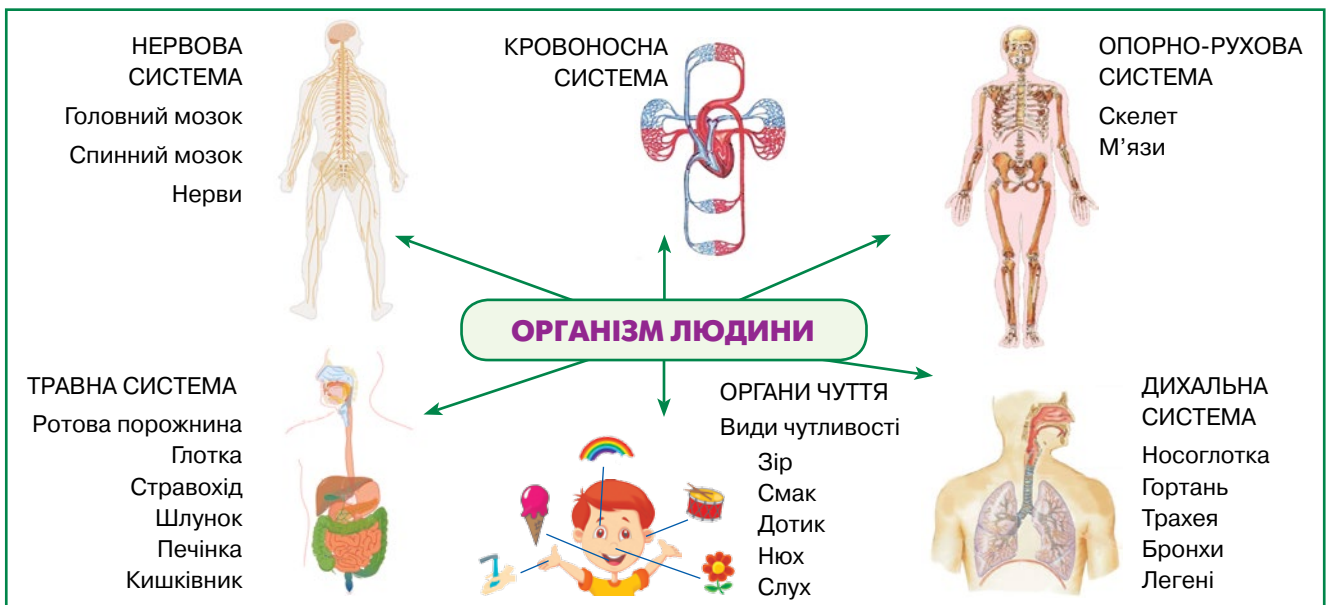
Структура уроку з використанням інтерактивних технологій:

- вступна частина (мотивація навчальної діяльності, актуалізація опорних знань і уявлень учнів, повідомлення теми й очікуваних навчальних результатів);
- основна (опанування нового матеріалу);
- підсумкова (узагальнення і систематизація засвоєних знань, рефлексія процесу навчання, оцінювання результатів уроку).

Розглянемо використання інтерактивних технологій на різних етапах уроків природознавства під час вивчення теми "Кровоносна система" у 3-му класі.

Вступна частина уроку

Для налаштування на позитивну взаємодію, створення сприятливої атмосфери, залучення учнів до комунікації, оперативного включення їх у діяльність

(особливо якщо урок перший за розкладом) розпочати урок можна із вправи **“Комплімент”**. При цьому учні стають колом, по черзі говорять одне одному компліменти й висловлюють свої припущення щодо необхідності вивчення теми **“Людина та її організм”**. Педагог має спрямовувати учнів навідними запитаннями: навіщо вивчати цю тему, де в житті можуть знадобитися такі знання тощо.

Оскільки учні вже мають певні уявлення про організм людини, отримані на попередніх уроках, з літератури, засобів масової інформації, Інтернету, певний життєвий досвід, важливо на початку уроку з’ясувати рівень їхніх знань. При цьому правильно поставлені запитання, колективна взаємодія, цікаво організована робота актуалізують знання дітей і мотивують їх до навчання. На цьому етапі доречно скористатися фронтальними методами навчання: **“Капелюх”**, **“Ланцюжок”**, **“Асоціативний куц”**, **“З – Х – Д”**, **“Мікрофон”**, **“Складання ментальної карти”**.

“Капелюх”

Учні об’єднують у 2 групи. Члени однієї записують запитання з попередніх тем розділу на заготовлених учителем аркушах паперу, складають їх і кидають у капелюх (для економії часу це може заздалегідь зробити вчитель). Учні другої групи витягують аркуші із запитаннями, зачитують їх і дають відповіді. Такий метод формує вміння правильно ставити запитання і дає змогу перевірити рівень засвоєних знань.

“Ланцюжок”

Метод подібний до попереднього, але в цьому разі діти ставлять запитання одне одному за завданням педагога. Він може розпочати низку запитань першим, звертаючись на ім’я до учня. Відповівши, учень має сформулювати наступне запитання з теми і звернутися з ним до однокласника, що стоїть поряд.

* Про складання ментальних карт ішлося в **“УПШ”**, 2017, № 12 та 2018, № 3.

Такий ланцюжок запитань можуть створювати всі учні або певна група учасників.

“Складання ментальної карти”

У роботі з дітьми-візуалами доцільно послуговуватися ментальною картою*. Діти аналізують спільно створену на попередніх уроках ментальну карту **“Організм людини”**, пригадують основні поняття з вивчених систем органів.

Учитель запитує: **“Які системи органів ми ще не вивчали?”** (*Кровоносну систему й органи чуття*). Пропонує відгадати загадку і показати цю систему на ментальній карті:

Від тоненьких капілярів, І до серця віддає,
Від судин: артерій, вен — CO₂ збере окремо
В організмі кров гуляє Та відводить, де він є.
По окремій із систем. Відгадати дуже просто:
Ловить кисень від легень Ця система ... (*кровоносна*).

Після цього вчитель повідомляє тему й завдання уроку і пропонує учням створити **асоціативний куц** до поняття **“кровоносна система”**.

Діти називають усі слова і словосполучення, що спадають на думку при згадуванні цього поняття. Педагог фіксує відповіді навколо записаного на дошці словосполучення, не оцінюючи й не перефразовуючи їх. Між словами позначають зв’язки. Такий метод сприяє розвитку в дітей творчого, креативного мислення, уваги.

“З – Х – Д”

(*Знаю — хочу дізнатися — дізнався*)

Педагог пропонує заповнити першу і другу колонки таблиці.

Знаю	Хочу дізнатися	Дізнався

Учні записують усе, що вони знають і що хотіли б дізнатися про кровоносну систему. Це може робити кожен учень індивідуально або в парах чи групах.

Вітаємо всіх, хто обрав

**комплект підручників для 2 класу
від видавництва "Світлич"**

**Ми гарантуємо повну
методичну підтримку
педагогам, які користуються
нашими підручниками**

- ☀ Розгорнуті календарно-тематичні плани
- ☀ Комплекти робочих зошитів з інтегрованих курсів
- ☀ Навчальний зошит з інформатики
- ☀ Збірка компетентнісних завдань (для підсумкових контрольних робіт)
- ☀ Додаткові навчально-методичні матеріали на сайті svitdovkola.org

Щиро дякуємо за довіру!

**Щоб не пропустити наші новинки,
підпишіться на розсилку на сайті:**

SvitDovkola.org